

ChemSec Effektrapport 2019

Namn: ChemSec – Internationella kemikalieseekretariatet

Organisationsnummer: 802412-7717

Juridisk form: Ideell förening

Vad vill ChemSec uppnå?

ChemSecs vision är en värld fri från skadliga kemikalier. Giftiga kemikalier skapade av människor är idag vanliga ingredienser i flera vardagsprodukter; de förhindrar din dator från att börja brinna, förlänger livsmedels hållbarhet i olika förpackningar, gör din jacka vattenavvisande samt tillför ytterligare tusentals funktioner i mängder av produkter. Men flera av dessa kemikalier är också skadliga och spelar en roll i flera välkända hälsoåkommor som minskad fertilitet, cancer och neurologiska sjukdomar, för att nämna några.

Vi arbetar för att barn, djur och natur inte ska utsättas för skadliga kemikalier. Vi vill uppnå en värld där föräldrar inte behöver vara oroliga för att leksaker och andra vardagsprodukter påverkar barns intelligens negativt. En värld där företag inte spenderar pengar på att försvara användandet av skadliga kemikalier, utan investerar i innovation, ny teknik och säkra alternativa kemikalier.

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar ChemSec?

ChemSec grundades 2002 och i vår styrelse sitter fyra svenska organisationer: WWF, Naturskyddsföreningen, Jordens Vänner och Fältbiologerna, som alla arbetar med en bredd av olika miljöfrågor. ChemSecs fokuserar enbart på frågor som rör kemikalier och har således en särskild spetskompetens inom området som kompletterar styrelseorganisationers arbete.

Kemikalier i produkter är en internationell fråga, då produktion, handel och lagstiftning idag sker på global och regional nivå. Därför sker ChemSecs huvudsakliga arbete globalt och syftar till att underlätta kontakterna mellan beslutsfattare, progressiva företag och forskare i kampen mot skadliga kemikalier. Vi verkar för en hållbar, tydlig och strikt kemikalielagstiftning och ger vägledning till företag som vill förändra sin kemikaliehantering.

Bland annat utvecklar vi internetbaserade verktyg som SIN-listan och Textilguiden med rekommendationer om hur företag kan minska mängden skadliga kemikalier i produkter och leverantörsled. Verktygen används av tiotusentals yrkesmänniskor runt om i världen och är erkända av flera av världens största företag, FN, EU, Europas kemikaliemyndighet, miljöorganisationer och andra nationella och internationella institutioner och

forskningscentrum. Vi för också en dialog med investerare som vill undvika de finansiella risker som är förknippade med produktion och användande av giftiga kemikalier.

ChemSec har en tydlig koppling till den internationella miljörelsen. Inom EU samarbetar vi med flera organisationer som arbetar med kemikalier och frågor som länkas ihop med kemikalier. ChemSec är medlem i EEB (European Environmental Bureau), som är ett nätverk av europeiska miljöorganisationer. ChemSec är även medlem, och sitter i styrelsen, i IPEN – en global paraplyorganisation för organisationer som arbetar med kemikaliefrågor. ChemSec samverkar också med många organisationer i USA.

ChemSecs arbete är helt ideellt.

ChemSecs strategier för att nå uppsatta mål

Vi har dragit slutsatsen att vi kan göra störst nytta genom att påverka industrin direkt. Vi tycker inte att människor ska behöva undvika den och den produkten på grund av skadligt innehåll – vi vill inte att skadligt innehåll ska finnas i produkten från första början, punkt. Därför riktar ChemSec sig mot de som använder, tillverkar, investerar i och lagstiftar kring kemikalier – nämligen företag, investerare och beslutsfattare.

Vår strategi är att sammankoppla dessa gruppers intresse. Genom att visa på industrins förmåga att anpassa sig efter tuffare lagstiftning blir det politiskt lättare för politiker att genomföra sådan. Det ger i sin tur en positiv effekt till företag som ligger långt fram i hållbarhetsfrågor. Den tredje, viktiga målgruppen för ChemSec är investerare. Genom att informera dem om riskerna med att investera i företag som använder skadliga kemikalier, och istället visa var hållbara vinster kan göras, så driver vi företag i riktning mot att bli mer hållbara. Anledningen till att vi valt denna strategi är för att den skapar väldigt starka incitament för företag att fasa ut farliga kemikalier.

ChemSec bygger också internetbaserade kemikaliemanagement verktyg som riktar sig mot våra målgrupper och kan förenkla deras arbete. Så på så vis visar vi inte bara på problemen med farliga kemikalier – vi stakar också ut vägen framåt.

Sist men inte minst driver vi en företagsgrupp – ChemSec Business Group – med flera världsledande företag som medlemmar. Gruppens syftar till att vara ett företagsforum där man öppet kan diskutera kemikalieutmaningar. Gruppen gör även stundtals gemensamma politiska utspel.

ChemSecs kapacitet och kunnande för nå målen?

Våra projekt kräver kompetenser inom flera områden: både kemi och toxikologi men också politik, företagsande och kommunikation. Därför arbetar bland annat kemister, politiskt sakkunniga, företags- och investerareexperter samt kommunikatörer på ChemSec. Under 2019

har antalet anställda uppgått till elva personer. Vår verksamhet bedrivs med finansiellt stöd av Sveriges regering, stiftelser, privatpersoner och andra icke-vinstdrivande organisationer. Pengar som ChemSec får genom bidrag och donationer spenderas i organisationens olika projekt.

Genom våra olika samarbeten med andra miljöorganisationer, företag, investerare och forskare så får vi större genomslag och gehör för våra förslag hur man kan uppnå en giftfri värld.

Hur mäter ChemSec framsteg?

Alla projekt följs upp av utifrån mål som sätts vid projektstart och milstolpar under projektens gång för att kunna utvärdera deras framgångar, och alla större projektaktiviteter utvärderas internt efteråt för att fånga upp utvecklingsmöjligheter och förbättra vår verksamhet. Innan vi startar större projekt gör vi en genomlysning av situationen och problemen som projektet ska lösa. 2017 startade vi till exempel projektet Marketplace, som är en internetbaserad marknadsplats för säkra alternativ till farliga kemikalier. I detta fall tog vi in synpunkter och idéer från externa personer genom en enkätundersökning hos cirka 100 företag i syfte att säkerställa att projektet fick rätt fokus.

Att förändra sättet den globala industrin tillverkar produkter är inget som sker i en handvändning, eller ens under ett år. Skeendena är tröga. Därför är det stundtals en utmaning att mäta vårt arbete, särskilt när det rör politiska frågor. Trots det är det otvivelaktigt så att EU:s kemikaliepolitik rör sig i den riktning vi förespråkar. Men eftersom det aldrig kommer stå "genomfört tack vare ChemSec" i marginalen på olika lagtexter får vi istället hitta andra sätt att mäta vår framgång. Det kan till exempel vara politiker som säger något offentligt vi har föreslagit, eller att vi ser spår av våra idéer inbakade i antagen lagstiftning.

Ett annat sätt vi mäter politiskt genomslag och inflytande över tid är att se vilka beslutsfattare vi har tillgång till. Vilken nivå verkar de på och kan vi få till möten med dem? Vi mäter även genomslag hur ofta vi bjuds in till viktiga konferenser som talare och jämför med tidigare år. Ett område där vi tvärtom kan vara mycket konkreta gällande mål är våra verktyg och hemsidor. Här mäter vi antalet besökare, hur länge de stannar och vad de gör för att förstå om vi ger dem den information som de söker. Vi mäter också hur många besökare som faktiskt blir engagerade i oss och besöker oss mer än en gång genom att dem till exempel blir prenumeranter på vårt nyhetsbrev. Vidare mäter vi genomslag i media och undersöker vilka texter och artiklar vi publicerar som genererar störst intresse för att hela tiden förbättra vår externa kommunikation.

Inom våra specifika projekt mäter vi framgångar genom till exempel hur många företag, och i ännu större utsträckning vilka företag, som är intresserade av vår företagsgrupp.

Vad har ChemSec åstadkommit så här långt?

Cirkulär ekonomi har blivit en het och mycket viktig politisk fråga som kan vara avgörande för hur skadliga kemikalier kommer att hanteras i både nytt och återvunnet material. ChemSec publicerade under 2019 en rapport – The Missing Piece – om cirkulär ekonomi där intervjuer med progressiva företag följer varje kapitel i rapporten. Denna rapport använde vi oss sedan av i vårt påverkansarbete.

ChemSec var under 2019 även mycket aktiva i den så kallade SCIP-databasen som den europeiska kemikaliemyndigheten håller på att utveckla. Tanken är att det ska bli en databas full med information om skadliga kemikalier i alla slags varor och produkter som används eller produceras inom EU. För detta projekt har vi kunnat ge den europeiska kemikaliemyndigheten input från företag i ChemSecs företagsgrupp med syftet att säkerställa att databasen utvecklas så att den passar kemikalieproducenter såväl som konsumentföretag och återförsäljare.

Tillståndsprövningen är en hörnsten i REACH – den reglerar användningen av de allra värsta kemikalierna. Processen har tyvärr många brister vilket resulterar i att det delas ut tillstånd för farliga kemikalier när det i flera fall finns säkra alternativ på marknaden. Under 2019 stöttade vi den svenska regeringen i förberedelserna inför domstolsprövningen i ett rättsfall som de har drivit mot EU-kommissionen under ett par år. Sverige vann rättsfallet och beslutet gick helt i linje med det som ChemSec har förespråkat under flera år. Efter detta domstolsbeslut lade vi mycket tid på att översätta beslutet till konkreta åtgärder för de olika organen inom EU – framförallt kommittén för socioekonomisk analys (SEAC). Under denna period skrev vi även en rapport – Lost at SEA* – tillsammans med den icke-vinstdrivande organisationen ClientEarth där vi förespråkade en ändring i processen för socioekonomiska analyser. Fram mot hösten stod det sedan klart att SEAC och den riskrådgivande kommittén (RAC) skulle genomföra många av de ändringar som ChemSec hade föreslagit.

Utöver detta arbetade vi under året även tätt med Europaparlamentariker och gav dem underlag för att säga nej till tre av EU-kommissionens förslag att tillåta användandet av skadliga kemikalier. Vad vi framförallt hjälpte dem med var att vara en kontaktpunkt mellan alternativproducenter och beslutsfattare. De tre förslagen röstades sedermera ned.

ChemSec Business Group är en sammanslutning av progressiva företag som ligger långt fram i arbetet med att tackla farliga kemikalier i produkter och leverantörsled. Under 2019 fokuserade diskussioner och arbete inom gruppen på cirkulär ekonomi och hormonstörande ämnen. Det årliga mötet hölls i Skottland med mycket bra uppslutning från företagen. Under mötet kom vi fram till att vi framöver ska ha flera mindre grupper som vill arbeta med vissa specifika teman såsom PFAS eller definition av säkra alternativ.

Investerare är en viktig grupp eftersom de har de ekonomiska medlen som krävs för att kunna påverka stora multinationella företag. Under 2019 planerade vi, startade upp och intensifierade arbetet med ett nytt onlineverktyg riktat mot investerare. Projektet går ut på att undersöka och värdera börsnoterade kemikalieproducenter utifrån parametrar såsom deras produktion av skadliga kemikalier och säkrare alternativ, kontroverser och företagens generella kemikaliehantering. Syftet är att ge investerare möjlighet att styra sina investeringar bort från de som presterar dåligt i dessa aspekter och istället rikta dem mot de inom branschen som har bra kemikaliehantering. 2019 innebar ett gediget researcharbete från vår sida för att få fram underlaget som behövdes för att kunna lansera verktyget under 2020.

För att kunna veta vilka kemikalier som är säkra att använda måste man också veta vilka kemikalier som man ska hålla sig borta från. ChemSecs mest framgångsrika projekt hittills – SIN-listan – visar vikten av det. SIN-listan skapade vi redan för tio år sedan och internationellt sett har den fått ett mycket stort genomslag. Enligt EU-kommissionen är den en av huvuddrivkrafterna för innovation inom den europeiska kemiindustrin, och 2017 inkluderades SIN-listan i Dow Jones Sustainability Index vilket har gett den en allt större betydelse hos en mängd företag. Under hösten 2019 lanserade vi den tredje större uppdateringen av SIN-listan efter att ha spenderat större delen av året på att göra efterforskningar. Resultatet blev att 16 nya PMT-ämnen, 16 nya PBT-ämnen samt kolnanorör lades till på listan. Med den nya uppdateringen vill ChemSec både förutspå och påverka utvecklingen av REACHs kandidatlista samt vägleda företag som vill ligga före lagstiftningen. Lanseringen skedde på ett event som vi anordnade i Bryssel där fokus låg på att diskutera hur vi tillsammans kan påskynda substitution av skadliga kemikalier. Under eventet närvarade tolv inbjudna talare och 120 deltagare från EU-kommissionen, myndigheter, företag, universitet, miljöorganisationer och media.

En av ChemSecs viktigaste kommunikationskanaler är vårt nyhetsbrev, vilket ökade antalet prenumeranter med 36% till över 4 500 under 2019. Marketplaces dedikerade nyhetsbrev som vi startade året innan ökade ännu mer. Antalet prenumeranter ökade med 219% till över 900 under året. 2019 var även året då vi bröt ny mark i vår kommunikation genom att producera korta filmer för ChemSec som organisation och för två av våra verktyg – Marketplace och SIN-listan. Dessa har sedan lanserats som annonskampanjer på Facebook och LinkedIn med goda resultat. SIN-listans film har, till exempel, redan setts av mer än 13 000 personer medan filmerna om ChemSec som organisation har setts från start till slut av nästan 300 000 personer.